

JAK vybrat BEZPEČNOU HRAČKU

Desatero dobré hračky a taky něco navíc

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Pár slov na úvod

- ✿ **Hračkářský průmysl** dnes nabízí nepřehledné množství různých výrobků - od těch jednoduchých až po technické vymoženosti.
- ✿ **Volba hračky bývá ovlivněna mnoha faktory.** Jsou to především:
 - ✿ hračka musí naše dítě zaujmout, pobavit, nesmí ho nudit
 - ✿ zároveň chceme, aby se na ní něčemu přiučilo, rozvíjelo se
 - ✿ k tomu všemu musí být hračka hlavně **bezpečná**.
- ✿ **Bezpečnost hračky upravuje několik zákonů a vyhlášek.** Týká se to jak mechanických a fyzikálních vlastností, tak obsahu nebezpečných chemických látek.
- ✿ **Výrobci a prodejci tato pravidla často porušují.**
- ✿ V možnostech státních orgánů není uhlídat a vyzkoušet každou hračku, vyplatí se při nakupování obezřetnost.
- ✿ Snad vám k lepšímu výběru pomůže tento stručný návod.

Desatero dobré hračky ...

1. Upřednostňujte **hračky z obnovitelných materiálů**, například ze **dřeva, vlny, bavlny, lnu, papíru, kůže** apod. Hračku z těchto materiálů si můžete vyrobit i sami doma spolu s dítětem.
2. Kupujte **pevné dřevěné hračky** s co nejméně lepenými částmi. Ne všechny hračky musí být lakované a barvené.
3. Kupujete-li hračky z umělé hmoty, hledejte označení '**Neobsahuje PVC**' (PVC-free) nebo '**Neobsahuje ftaláty**' (Phthalate-free).
4. Dávejte přednost hračkám z **přírodní gummy** před těmi z umělých plastů.
5. Vybírejte **hračky s certifikátem [Bezpečné hračky](#) nebo [Bezpečná a kvalitní hračka](#)**

Desatero dobré hračky ...

6. Každou novou hračku nejprve **rozbalte a nechte ji nějakou dobu venku**, než ji dáte dítěti, aby se část nebezpečných látek mohla případně odpařit.
7. **Látkové** panenky předtím, než je dáte dětem, raději **vyperte** – barvená látka může obsahovat škodlivé látky (alergenní barviva, formaldehyd, pesticidy)
8. Kupujte látkové hračky **s certifikátem ověřené textilie** (např. Eko-Text) nebo z organických a **bio látek**.
9. Vybírejte **dřevěné hračky se značkou FSC** – jsou vyrobeny za dřeva pocházejícího z lesů s udržitelným hospodařením.
10. **Sledujte stránky České obchodní inspekce či Ministerstva zdravotnictví**, kde jsou aktuálně zveřejňovány nevyhovující výrobky nebo naši databázi rizikových výrobků na adrese www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyrobky.

... a tři rady navíc

11. Některé nevhodné hračky se k vám dostanou jako dárek - sdělte své zásady a zkušenosti při vybírání hraček i ostatním členům rodiny a přátelům. **Spoléhejte se na inteligenci a fantazii svých dětí – kupujte jim jednoduché a osvědčené hračky.**
12. Dávejte **přednost renomovaným českým výrobcům** – budete mít záruku, že musí dodržovat evropské normy, a navíc podpoříte místní produkci, která je k přírodě šetrnější než dovoz výrobků na velké vzdálenosti.
13. Méně je vždy více! Kupujte méně hraček, zato však kvalitních. **Kvalita je důležitější než množství.**

Dejte pozor na:

- ✘ **Vyhýbejte se hračkám z PVC!** Mohou obsahovat škodlivé látky, například ftaláty. PVC se značí číslem 3 nebo slovně.
- ✘ **Nekupujte velmi levné hračky**, ty často obsahují více nebezpečných látek.
- ✘ Nekupujte hračky, které příliš silně voní nebo naopak zapáchají po chemikáliích.
- ✘ Nepořizujte hračky, které nejsou příjemné již na dotek.
- ✘ Měli byste vědět, že značka **CE** **negarantuje bezpečnost výrobků**.
- ✘ **Vyhnete se koupi příliš malých panenek!** Často jsou totiž **klasifikovány jako dekorace**, tudíž se na ně nevztahují limity pro chemikálie v hračkách.
- ✘ Velmi malým dětem nekupujte elektronické hračky a věci na baterie. Baterie může dítě lehce spolknout.
- ✘ **Nekupujte parfémované hračky.** Parfémy mohou obzvláště u dětí vyvolávat různé alergie.

Nebezpečné látky, které mohou být v hračkách

Ftaláty

- ✿ V PVC se často používají jako změkčovadla. Z důvodů negativních zdravotních důsledků bylo používání těch nejrizikovějších omezeno například při výrobě hraček a výrobků pro děti nebo v kosmetice.

Bisfenol A

- ✿ BPA je od 30. let 20. století znám jako látka narušující hormonální systém a v posledních deseti letech je jeho působení spojováno s překvapujícím počtem nemocí.

Bromované zpomalovače hoření - polybromované difenylétery (PBDE)

- ✿ Bromované zpomalovače hoření mohou obsahovat také některé plyšové hračky.

Formaldehyd

- ✿ V některých výrobcích může být použit syntetický formaldehyd, který je podezřelý z rakovinotvorných účinků. Mohou jej obsahovat syntetické pryskyřice, lepidla a některá mořidla na dřevo, ale i oblečení, čisticí prostředky, kosmetika a dokonce i některé nekvalitní plyšové hračky. Dezinfekční prostředek - formalín je 40% roztokem formaldehydu.

Další informace o toxických látkách a jejich působení můžete najít na webových stránkách Arniky

www.bezjedu.arnika.org/chemicke-latky.

Pravidelně aktualizovanou databázi rizikových výrobků, které představují chemické nebezpečí, najdete na webových stránkách Arniky www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyrobky

Přejete si také bezpečnější hračky a méně toxických látek v životním prostředí? Pomozte nám!

- ✿ **Sledujte značení** použitých materiálů výrobků, ptejte se výrobců a dovozců.
- ✿ **Informujte** své přátele a rodinu o tom, jak se vyhnout nebezpečným výrobkům.
- ✿ **Dejte nám vědět své zkušenosti.**
- ✿ **Informujte nás o výrobcích z PVC pro děti** – zařadíme je do naší databáze.
- ✿ **Podpořte naši práci finančně** – č.ú. 173 570 941/0300, v. s. 11001
- ✿ **Sledujte naše stránky**
www.toxik.arnika.org.
- ✿ **Šiřte naše informační materiály** – rádi vám je zašleme poštou, kontaktujte naši kancelář arnika@arnika.org.

V rámci **programu Toxické látky a odpady** usilujeme o co nejširší přístup k informacím o chemických látkách, které se běžně vyskytují v prostředí každého z nás, a o to, aby tyto látky byly nahrazovány bezpečnějšími alternativami. Jde nám o čistší a bezpečnější svět pro nás i naše děti.

Čeho už jsme dosáhli:

- ✓ na základě našeho podnětu Česká obchodní inspekce stáhla z trhu několik nebezpečných hraček
- ✓ pomohli jsme v několika nemocnicích nahradit zdravotnické prostředky obsahující rizikové ftaláty
- ✓ díky naší databázi nebezpečných výrobků se můžete lépe orientovat na trhu. <http://www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyrobky>
- ✓ vydali jsme publikaci Domácí průvodce po toxické galaxii (lze objednat)
- ✓ díky stránkám www.chemickydum.arnika.org si můžete bezpečněji vybavit svůj domov
- ✓ vytvořili jsme a stále doplňujeme jednu z nejrozsáhlejších databází chemických látek v českém jazyce <http://www.bezjedu.arnika.org/chemicke-latky>
- ✓ více informací o našich aktivitách a úspěších najdete na našem webu <http://www.toxik.arnika.org>

- Tato prezentace vznikla díky projektu **„Zdravá planeta pro zdravé děti – průvodce udržitelnou spotřebou a výrobou pro matky a veřejnost“** podpořeného z prostředků SFŽP ČR. Celkové náklady projektu jsou 1.254.600,- Kč, podpora ze SFŽP činí 994.000,- Kč.
- Cílem tohoto projektu je přiblížit téma udržitelné spotřeby a výroby veřejnosti, a zejména pak cílové skupině maminek s malými dětmi, a to na konkrétních příkladech z každodenního života (např. pomáhání rozhodovat se environmentálně šetrnějším způsobem při nákupech). Považujeme to za ideální vstup vzdělávání k udržitelné spotřebě do prostředí rodin.
- Aktivity byly rovněž podpořeny v grantovém řízení hl. města Prahy pro oblast životního prostředí v rámci projektu **„Průvodce udržitelnou spotřebou pro mateřská centra, školy a veřejnost“**.

